

ostala basko na ta vroče zaželjeni grič se je iznova izjalovil. 400 mrtvih Italijanov je ostalo na mestu, med njimi mnogo ranjenih, katerih radi sovražnega ognja ni bilo mogoče spraviti. Tudi popoldanski in večerni sunki proti Zdravščini-Vermeljani so se končali s težkimi izgubami za sovražnika. Pri Redipulji je udrila neka italijanska divizija v naše postojanke, a je bila potem vržena zopet ven, pri čemer je izgubila 1000 mrtvih. Ta 1. julij je bil trd in slaven za c. in kr. armado. Največ je utegnil prestati neki brnski bataljon. Ko smo videli, kako je v njihovo postojanko tekotom pol ure udarilo 400 granat, so menili Brnci, da to pač ni čisto nič, da so že vse kaj drugega doživeli. Odlikoval se je tudi neki črnovojni bataljon, ki je pustil pet italijanskih bataljonov, da so se približali na 400 korakov, in jih krotil nato s svojim ognjem do srečne odločitve. Ognjeni krst je prejel ta dan štirinajstletni prostovoljec Grill, ki je svoj čas služil kot mornariški učenec na ladji „Bremen“ severnomorskega Lloydja.

2. julija ponoči in dopoldne bombardiranje. 3. julija je sovražnik z močnimi silami ponovil napad na Doberdobsko planoto in pri Redipulji prekoratil soški kanal in železniški nasip. Razvila se je ogorčena borba za naše postojanke, ki se je šele ob 10. uri ponoči končala z umikanjem številno veliko močnejšega sovražnika. Mnogo, mnogo sto mrtvih in ranjenih Italijanov je obležalo po kršju pobočij.

4. julija ob 4. uri zjutraj je začel sovražnik boj z granatno točo, kateri so sledili sunki artiljerije. Tudi goriško predmostje so Italijani 3. julija zopet ljuto bombardirali. V tolminskem prostoru je več italijanskih bataljonov poizkusilo juri na vzhodne obrežne višine in celo na vrhovih in škrbinah krnske grmade se je ta dan vršil alpski napad, ki ga je pripravila artiljerija; a je bil v divjem bajonetnem boju in bojenju moža z možem krvavo odbit.

0 preskrbi vojnih invalidov in njih svojcev.

Poročali smo deloma že o postavah, ki se tičejo te zadeve. Ponoviti pa hočemo še enkrat glavne določbe, da bodo cenjeni čitatelji vedeli, kako se preračuna preskrbno v zmislu najnovejših cesarskih odredbe.

Doklada za invalide se ravno po večji ali manjši izgubi delozmožnosti računa. Večja ali manjša delozmožnost se pa vpoštevata le pri dokladi; pri odmeri penzije same se nič ne vpoštevata, ker se tam dovoljuje doklado za ranjenost.

Doklada znaša za invalidno moštvo neglede na šaržo, če se zmanjša pridobitna zmožnost za 20 do 49 odstotkov 60 kron na eno leto ali 5 kron na mesec; pri 50 do 100 odstotkih izgube na pridobitni zmožnosti na leto 120 kron ali 10 kron na en mesec. Če je invalid popolnoma nezmožen, oslepel, izgubil obe roki ali obe nogi 180 kron na leto ali 15 kron na mesec.

Kaj dobi torej invalid? Če hočemo odgovoriti na to vprašanje, moramo navesti določbe zakona z dne 27. septembra 1875. Tam pravi zakon, da dobi:

narednik	168 K
četovodja	144 K
naddesetnik	120 K
desetnik	96 K
prostak	72 K

letne pokojnine. Skupaj z državno doklado bo torej znašala invalidna podpora za nezmožnost

	20—49%	50—100%	popolna
narednik	228	288	348
četovodja	204	264	324
naddesetnika	180	240	300
desetnika	156	216	276
vojaka brez šarže	132	192	252

K tem zneskom se prišteje še doklada za rane 96 kron na leto ali 8 kron na mesec; ta se zviša na 192 K na leto, če je izgubil invalid eno roko ali eno nogo, in na 288 K, če je izgubil dva dela telesa ali je oslepel. Državna podpora se pa dovoljuje samo tistim invalidom, ki njih svojci ne dobivajo nikakršne preskrbine. Kjer dobivajo svojci preskrbino, dobivajo samo invalidno podporo v zmislu zakona z dne 27. decembra 1875, in pa doklado za rane.

V zmislu te naredbe, kakor smo že zadnjič poročali, da dobé tudi svojci državne doklade po umrlih ali ubitih vojaki. V zmislu zakona znaša letna penzija vdove

narednika	270 kron, 22-50 kron na mesec,
četovodje	216 kron, 18— kron na mesec,
naddeset.	180 kron, 15— kron na mesec,
desetnika	144 kron, 12— kron na mesec,
prostaka	108 kron, 9— kron na mesec,

K tej penziji spada še vzgojnina za sirote 48 K, če živi mati, če sirota nima ne očeta ne matere 72 K.

V zmislu naredbe z dne 12. junija pa dobe vdova in drugi svojci še posebno državno podporo. Ta znaša za vdovo 120 kron na leto; za zakonsko ali legitimirano siroto 12 K. Če je sirota brez staršev, znaša ta podpora 36 kron na leto, če je ena sama sirota, 30 K, če sta dve 24 K za vsako, če so tri in po 18 K, če so štiri ali več. Nezakonska sirota dobi 60 K na leto, če dobi mater državno podporo. Če sirota nima matere, dobi 108 K, če je samo ena sirota, če sta dve po 102 K, po 96 K, če so tri, če jih je več pa po 90 K.

Iz teh vrstic je pač razvidna preskrba naših vojakov, ki jih v vojni zadene nesreča. Pa tudi glede podpore za starše invalidov, za prastarše in druge svojce, je zadeva s tem pojasnjena; kajti tudi vsa druga preskrbina in podpora se odmerja po istih načelih na podlagi postavk, ki smo jih že navedli.

Gospodarske.

Stanje sadonosnikov in vinogradov začetkom julija 1915. (Poročilo sadne novovečevalnice zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem.) Po došlih poročilih filijalnih vodstev c. k. kmetijske družbe za Štajersko je stanje sadonosnikov in vinogradov sledeče, ako se vzame 1 = jako dobro, 2 = čez sredajo, 3 = srednjo, 4 = pod srednjo, 5 = jako slabo:

Jaboljka: Dolina Enne 3—4, zgornja Murska dolina 3, dolina Mürze 3—4, Safen- in Feistritz-dolina 2, dolina Raabe 1—2, Graška Murska dolina 3, Leibniška Murska dolina 3, spodnja Murska dolina 4, Dravska dolina 3—4, Savinjska dolina 3—4, Savinska dolina 4.

Hruške: Dolina Enne 3, zgornja Murska dolina 3—4, dolina Mürze 2—3, dolina Safena in Feistritz 2, dolina Raabe 2, Graška Murska dolina 3, Leibniška Murska dolina 3, spodnja Murska dolina 4, Dravska dolina 3—4, Savinjska dolina 2—3, Savina dolina 3—4.

Slive in češplje: Dolina Enne 4, zgornja Murska dolina 4, dolina Mürze 4, Safen-Feistritz-dolina 4, dolina Raabe 4, Graška Murska dolina 4, Leibniška Murska dolina 4, Dravska dolina 4—5, Savinjska dolina 4—5, Savina dolina 3—4.

Breskve in marelice: Dolina Enne 4, zgornja Murska dolina 5, dolina Mürze 4—5, Safen-Feistritz-dolina 4—5, dolina Raabe 4—5, Graška Murska dolina 3—4, Leibniška Murska dolina 4—5, spodnja Murska dolina 3—4, Dravska dolina 4, Savinjska dolina 3—4, Savina dolina 4.

Črešnje: Dolina Enne 3, zgornja Murska dolina 3—4, dolina Mürze 2—3, dolina Safena in Feistritz 3, dolina Raabe 3, Graška Murska dolina 2, Leibniška Murska dolina 2, spodnja Murska dolina 2—3, Dravska dolina 3, Savinjska dolina 3, Savina dolina 3.

Oreh: Dolina Mürze 3—4, Safen-Feistritz dolina 3—4, dolina Raabe 2—3, Graška Murska dolina 2—3, Leibniška Murska dolina 2—3, spodnja Murska dolina 2, Dravska dolina 2—3, Savina dolina 2—3, Savinjska dolina 2.

Vinogradi: Safen-Feistritz-dolina 2, dolina Raabe 1—2, Graška Murska dolina 2, Leibniška Murska dolina 2, spodnja Murska dolina 2, Dravska dolina 2, Savinjska dolina 2—3, Savina dolina 2—3.

Izpred sodišča.

Fajmošter in klerikalni poslanec - dražilec cen.

C. kr. okrajno sodišče v Radgoni je obsodilo klerikalnega državnega poslanca fajmoštra dra. Potzinger zaradi neopravičenega draženja, kar se po domače imenuje oduševstvo z živili, na 50 kron globe. Ta fajmošter je namreč svoje žito po pretirani ceni prodajal. Fajmošter dr. Potzinger s to kaznijo ni bil zadovoljen. Pritožil se je na višje sodišče v Gradcu. To sodišče pa mu je prvotno kazen zvišalo na 300 kron globe. Zdaj bode ta krščanski mož menda le zadovoljen!

Razno.

Ogrska žetev. Veliko presenečenje prinaša izkaz ogrskega poljedelskega ministerstva glede pričakovane letošnje žetve. Cenili so žetev po-

sebeno strogo in ker se žetno delo že izvršuje, ni pričakovati spremembe števil. Gotovo je, da bode pšenična žetev na Ogrskem letos naravnost krasna. Prinesla bo de takšni uspeh, kakor se ga je le parkrat doživelo. Pričakuje se namreč, da se bode želo na Ogrskem letos najmanj 46 milijonov meterskih centov pšenice, medtem ko se jih je lansko leto komaj nekaj čez 28½ milijona meterskih centov želo. Ako se k temu še prišteje žetev iz Hrvatske in Slavonije, potem bomo pridelali okoli 50 milijonov meterskih centov pšenice. Pri temu je vpoštevati, da bode tudi kakovost letošnje pšenice vled dobrih vremenskih razmer mnogo boljše nego lanska. Tudi žetev rži prekaša z 12-9 milijoni meterskih centov ono lanskega leta za 1-8 milijoni meterskih centov. Prijetno presenečenje je tudi, da zaostaja žetev ječmena le malo za lanko. Tudi žetev ovsa bode enaka lanski. S tem smo torej lahko prepričani, da je skrb za kruh in moko nepotrebná. Pričakovati je, da ne bode treba več toliko z boljšo moko štediti in da bodejo tudi gotovo od kmetijskih pridelkov odvisne industrije svoje delo lahko nadaljevale. Še imamo velike zaloge iz zadnje koruzne žetve in pričakovati je tudi dobro letošnje žetev tega pridelka. Drugi plod stoji istotako dobro, tako da ne bode krme primanjkovalo. Sveda je vse to pričakovati le tedaj, ako ogrska državna polovica svojega žetnega bogastva ne bode skrivala za špekulantovskimi ključmi, marveč ga bode dala tudi drugim deželam brez težav na razpolago.

Važna razsodba najvišjega sodišča glede draženja cen. Vrhovno sodišče je izreklo, da je zločinski namen pri draženju cen podan že s tem, če prodajalec zahteva cene, ki so v primeri z proizvajalnimi sredstvi očitno previsoke. Vseeno je, če je kupec zadovoljen z zahtevano ceno, zakaj v tem oziru ne gre za varstvo posameznega kupca, ampak za varstvo splošnih interesov. Javnost bo to razsodbo pozdravila, ker vsakdo, kdor izrablja v sedanjih težkih časih stisko ljudstva, zasluži strogo kazni.

Cene sladkorja. Posamezni špekulantje strahijo ljudi še vedno s tem, da bodejo v kratkem cene sladkorja poskočile. Opozarjamo torej še enkrat, da prihaja iz Dunaja sledeče uradno poročilo: Vladi se je posrečilo vprašanje sladkorja rešiti v toliko, da so rafinerije znatno znižale svoje zahteve glede cen. Po porabi domačega kontingenta, ki bo zadoščal še do konca julija, bo znašala cena kilograma sladkorja 1 krono in ta cena mora ostati brezpogojno neizpremenjena do 1. oktobra 1916. Tudi nov sladkor se ima primerno zaznamovati, da se onemogoči nepoštena manipulacije s starim sladkorjem.

List „Domačin“ v Ljubljani je začasa vojne ponehal izhajati.

10 sinov v vojski. V Špitaliču pri Kamniku živi posestnica vdova Alojzija Drolz. Ima 10 sinov, ki so vsi v vojni. Od dveh sinov, ki sta služila pri 7. lovskem bataljonu, že od jeseni ni nobene vesti.

Proces v Sofiji. Na Silvestrov večer se je vršil v sofijemskem meščanskem kazinu od bolgarskih umetnikov prirejen ples. V sijajno družbo je priletela proti polnoči bomba, ki je ubila 4 osebe in jih mnogo ranila. Med ubitimi sta se nahajala hčerka vojnega ministra generala F. čeva in sin generalštabnega šefa Bojadžija. Atentat je izzval v celi Bolgariji velikansko razburjenje. Bilo je jasno, da izvira iz političnih motivov in domnevalo se je, da so atentat povzročili Srbi ali Rusi, da se maščujejo nad bolgarskimi državljani, ki so bili z ministerskim predsednikom Radoslavom na čelu na plesu. Policijska preiskava je imela kmalu uspeh. Aretirali so 7 oseb, po večini Makedonci, katerim je načeloval referent pri najvišjem bolgarskem računskem dvoru Vincenc P. Anastasov. Kmalu se je dognalo, da je to prava atentatorska organizacija, katere glavni voditelji so bili Anastasov, neki Giorgij Iljev ter Kristo Gergijev, dva mlada postopača. Organizaciji je pripadal tudi sin sofijskega odvetnika Dobrinoviča. Na inicijativu tega zadnjega poskusili so najprvo starega Dobrinoviča umoriti. Pozneje je pripravil Anastasov atentat v sofijemskem kazinu in obljubil svojim pomagačem 10.000 levov nagrade. Zaupal jim je, da hoče doseči padec se-